

Godina 1992. bila je proglašena međunarodnom godinom svemira. Te godine od 5. do 16. listopada u Bonnu je zastupstvo Komisije Europske zajednice u Njemačkoj u zajednici s Njemačkom agenturom za svemirske letove i Njemačkim institutom za zračne i svemirske letove organiziralo mnogobrojne manifestacije u svrhu pružanja uvida u mogućnosti i ograničenja istraživanja Zemlje iz satelita, tj. daljinskih istraživanja. Rezultati tih aktivnosti prikazani su u ovoj knjizi.

Knjiga je podijeljena u četiri dijela s ukupno 13 članaka.

Prvi dio pod naslovom *Europski svemirski letovi, stanje i perspektive*, sadrži tri članka. U njima se govori o koristima daljinskih istraživanja za životno važne djelatnosti i o akcijama Europske zajednice na tom području.

Drugi dio knjige ima naslov *Koristi daljinskih istraživanja u istraživanju klime, praćenju okoliša i prognozi vremena*. Jedan od triju članaka tog dijela bavi se ozonskim rupama kao ranama u atmosferi, čije se protezanje kartira opažanjem iz satelita.

Koristi satelitskih letova u osiguranju prehrane i zadaćama agrarnog tržišta, naslov je trećeg dijela. Pozornost privlače dva članka o primjeni satelitskih snimaka u poljodjelstvu i šumarstvu. Pokazano je, i satelitskim snimkama (SPOT, LANDSAT) je ilustrirano, kako se u okviru projekta MARS (Monitoring of Agriculture with Remote Sensing) u 53 reprezentativna ispitna područja Europe prati prostiranje svih važnijih biljnih kultura. Dokazano je da su u nekim područjima službeni podaci grubo pogrešni.

Naslov četvrtog dijela je *Vrhunska tehnika od opće koristi*. U tom dijelu se posebno ističe članak o uporabnom potencijalu radarskih snimaka europskog satelita ERS-1. U tom članku se, među ostalim, usporedbom radarskih snimaka i albanske pomorske karte mjerila 1 : 250 000, zorno pokazuje kako se ti snimci s rezolucijom od 15,8 m × 20 m mogu upotrijebiti i za osuvremenjivanje topografskih karata. Naime, solane vidljive na snimku, nisu prikazane na karti.

Knjigu se može preporučiti širokom krugu čitatelja zainteresiranih za primjenu daljinskih istraživanja.

Nedjeljko Frančula

M. Bauer

VERMESSUNG UND ORTUNG MIT SATELLITEN

2. Ausgabe

Svaki vrijedan udžbenik doživi više izdanja. Međutim, za ovo drugo izdanje (Wichmann Verlag, 1992.) možemo reći da je temeljito prerađeno, oslobođeno poglavlja o doplerovskoj metodi, a pisano je kao i prvo, potpuno razumljivo, kako to autor zaista zna.

Udžbenik se dijeli na četiri poglavlja i to: Uvod, Teorijske osnove satelitske geodezije, Globalni pozicijski sustav i Ostali sustavi.

U Uvodu autor daje povijesni prikaz razvoja geodezije, objašnjava osnovne plohe u geodeziji, geodetski datum, pregled određivanja oblika i dimenzije Zemlje sa satelitima, te ukratko daje pregled satelitskih metoda. Sva razmatranja je autor potkrijepio slikama, pa na 52 stranice Uvoda ima čak 44 slike.

U drugom poglavlju (na ukupno 69 strana) autor prvo obrađuje putanje satelita, koordinatne sustave, skale vremena, osnovu elektromagnetskih valova, satelitske datume, transformaciju koordinata i geodetskih datuma, te obrađuje kriterije točnosti u geodeziji.

U trećem poglavlju (113 strana), koje nosi naslov »Globalni pozicijski sustav (GPS)«, autor detaljno obrađuje povijesni razvoj i planiranu konfiguraciju GPS satelita, podjelu na segmente, strukturu signala, kodiranje signala na L1 i L2 frekvenciji, C/A i P kôd, strukturu navigacijskih vijesti i geodetski GPS datum. Zatim, određivanje pseudoudaljenosti na osnovi faznih i kodnih mjerenja, metode opažanja, linearne kombinacije iz L1 noseće faze, linearne kombinacije L1 i L2 nosećih faza, određivanje faznih skokova i parametara višeznačnosti, te opis korisničkih softvera.

Autor posebice detaljno opisuje izvore pogrešaka kod GPS mjerenja te ih razvrstava na pogreške uzrokovane satelitima, ionosferom i troposferom i prijamnicima. Osim toga, opisuje točnost pojedinačnog određivanja koordinata, točnost statičkih i kinematičkih metoda.

Na kraju ovog opširnijeg poglavlja, prikazan je GPS u praksi i problem uklopavanja GPS mreža u postojeću državnu mrežu.

U četvrtom poglavlju »Ostali sustavi« opisani su ukratko Transit, Glonass, Starfix, Eutertracs, Doris i Prare sustav.

Autor je dao i mali glosar na kraju udžbenika. Ovo vrijedno djelo preporučio bih svim geodetskim stručnjacima te studentima geodezije i ostalih geoznanosti.

Asim Bilajbegović

F. W. Strathmann (Hrsg.)

TASCHENBUCH ZUR FERNERKUNDUNG

2. Ausgabe

Taschenbuch zur Fernerkundung, 2. Ausgabe (**Džepni priručnik za daljinska istraživanja, 2. izdanje**) objavila je izdavačka kuća Herbert Wichmann iz Karlsruhea 1993. godine. Knjiga ima 306 strana formata 11,5 × 16,5 cm, a cijena je knjižići 29 DEM.

U odnosu na prvo izdanje (Geodetski list 1991, 1, 102), ovo drugo ima 70 stranica više. Poglavlja i odjeljci su isti kao u prvom izdanju, samo su podaci osuvremenjeni i dopunjeni.

Sadržaj knjige je podijeljen u dva dijela: Stručne informacije i Adrese.

Stručne informacije sadrže ove odjeljke: Osnove, Publikacije, Sustavi i osjetila, Tendencije daljinskih istraživanja i Kratice.

U odjeljku Tendencije daljinskih istraživanja objavljena su tri stručna članka — jedan osuvremenjeni članak iz prvog izdanja i dva nova:

R. Bill: Geografski informacijski sustavi s primjenom podataka daljinskih istraživanja;

J. Wiesel: Besplatni softver za daljinska istraživanja / digitalnu obradu slika / GIS;

S. Schneider, J. Albertz, F. K. List, K.-U. Komp: 25 godina radne grupe Daljinska istraživanja i fotointerpretacija u Njemačkom društvu za fotogrametriju i daljinska istraživanja.

Adresni dio sadrži 108 stranica. Tu su adrese međunarodnih organizacija, adrese društava, uprava, visokoškolskih i istraživačkih institucija iz Njemačke, Austrije i Švicarske, te adrese proizvođača softvera i hardvera.

Korisnicima podataka daljinskih istraživanja i svim zainteresiranima za buduću primjenu tehnika daljinskih istraživanja ova knjiga pruža niz korisnih informacija u vrlo preglednom obliku.

Nedjeljko Frančula